

Orientace světa a ve světě / Život a orientovanost

Každá živá bytost se musí nějak orientovat přinejmenším ve svém nejbližším okolí, už proto, že je na něm bytostně závislá (i když nikoli tak, že by byla jeho produktem). Bylo by ovšem zcela nesmyslné – a de facto nemožné – se pokoušet orientovat ve světě, který je pouhým chaosem, tj. která sám nijak orientován není. Základní otázkou tedy je, jak je sám svět orientován. Bez ohledu na to, že na tuto otázku nelze „objektivisticky“ a generálně odpovědět, je v každém případě nutno předpokládat, že svět nějak orientován je. I když ke světu vcelku nemáme otevřen přístup jinak než zčásti, tj. částečně, přesně řečeno tak, že se nám otvírá jen v určité, tj. naší perspektivě, je to vskutku svět, alespoň ten nám nejbližší, který se otvírá našim pokusům o orientaci v něm. Není na jedné straně pouhý chaos, zatímco na druhé straně je pouhá naše subjektivita, naše fantazie, naše fikce a výmysly. Kdyby mezi našimi „fikcemi“ a pouze chaotickým stavem světa nebyl žádný relevantní vztah, nemohly by naše fikce fungovat. A protože nejde jen o naše lidské fikce, nýbrž o jakési „fikce“ před-lidské, fikce, na nichž je založena život všech živých bytostí, a protože víme, že tento život není jen individuální záležitostí každé živé bytosti oddělené od jiných takových bytostí, a protože víme, že na sebe přinejmenším ve „světě“ naší planety „navazují“ nesčetné generace živých bytostí, kterým se jednou lépe, podruhé hůře podařilo se orientovat aspoň ve svém nejbližším okolí (v němž jsou schopny se „zabydlit“ jako ve svém „osvětí“) dokonce tak, že jsou schopny se dokonce „vyvíjet“ od nižších forem k vyšším, můžeme to považovat za doklad toho, že orientace živých bytostí a tedy i celého vývojového proudu života aspoň na této planetě se mohla a nadále může uplatňovat s onou relativní úspěšností právě jen díky tomu, že se více nebo méně mohla a může opírat o jakési „rozpoznání“ orientovanosti světa samého.

Jedním z nejpozoruhodnějších témat v rámci zmíněné problematiky je vztah mezi „časováním“ jednotlivé živé bytosti a časovým prostředím, v němž k tomu dochází. Ale to už je samostatný problém.

(Písek, 050323-1.)